

JOAN CARLES I (PRIMERA PART) ENTRE LA TEÒRICA EDUCATIVA I LA PRÀCTICA AMATÒRIA

18 MAIG 2004

FIDEL BALÉS, SÒNIA CEBRIÁN, PACO ESPIGA, JAUME OLIVERAS, M. ÀNGELS PAGÈS,
ANNA PUIG, JOAN VALL, DANI VILÀ, JOAN VILLARROYA.

https://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=-833522

Malgrat les moltes hores que l'obligaven a dedicar a l'estudi, ben aviat Juanito va saber aprofitar els escadussers temps de lleure per anar introduint-se en la gran passió amatòria característica dels Borbons regnants

Per un estrany acord mai no escrit, parlar de la vida privada del rei ha estat tabú. L'article 56 de la Constitució sentència que «la persona del Rei és inviolable i no està subjecta a responsabilitat» i la Casa Reial ha vetllat per evitar «notícies inconvenients». Amb tot, avui la monarquia és consolidada per poder parlar de les històries del rei en pijama, fins i tot sense pijama. El segon dels fills, primer baró, de Joan i Maria Mercè, neix a Roma el 5 de gener de 1938 i serà conegut per família i amics com Juanito. Passa la infància canviant de dormitoris, entre Itàlia, Suïssa i Portugal, en hotels, residències o centres d'estudis, motivat pels avatars d'una vida paterna destinada a mantenir a l'exili les reivindicacions de la corona. Quan la família s'instal·la a Estoril, Juanito continua amb les maletes fetes, obligat per uns estudis per als quals necessita un sobreesforç. Les estades a Estoril són un alliberament i li donen possibilitats d'esbarjo. Juga amb el seu germà Alfons i es relaciona amb un munt de famílies reials a l'atur, que habiten els palauets del barri d'El Monte. Entre la noblesa exiliada hi ha els Savoia italians. Amb les tres filles d'Humbert juguen a pares i mares i Juanito comença una relació amb la mitjana, Maria Gabriela, que els portarà a futures intimitats. La llei de successió de Franco aprovada per les Corts el 6 de juliol del 1947 configura Espanya com una monarquia en què el general proposarà qui el succeirà a títol de rei o regent. Els partidaris de Don Joan, contrariats, fan públic el Manifest d'Estoril, contra les pretensions franquistes. Amb tot, per assegurar la restauració, el Borbó s'avé a negociar amb Franco i, en una entrevista a alta mar, neix el compromís d'un programa d'estudis de Juanito a Espanya, que comença el novembre de 1948 a Las Jarrillas, retorna el curs següent al portuguès Malmequer i continua al donostiarra Miramar. En les estades a Estoril, l'estudiant fa les primeres escapades a la boïte Ronda, on es procura les primeres xicotes i desperta les primeres passions, amb la belga Chantal i una tal Viki. Reforça lligams amb Maria Gabriela, que es converteix en la parella oficial. L'accidentada mort de l'infant Alfons, el dijous sant del 1956, a Villa Giralda, és un cop dur per a tota la família. Don Joan està trasbalsat i mai no va perdonar a Juanito l'irresponsable joc amb la pistola automàtica. La mare, Maria Mercè, va ser tractada d'una depressió a Alemanya i els germans van quedar molt commoguts. La relació de Joan Carles amb Maria Gabriela també queda afectada i el futur rei es planteja renunciar als drets successoris i considera l'ingrés en un orde religiós o fer-se cartoixà. Descapotables Reprèn els estudis a l'Acadèmia Militar de Saragossa i, fugint del drama familiar, s'abandona als plaers de la vida mundana. En aquesta etapa té un paper capital Antonio García Trevijano, notari a Albarracín. Les nits de cap de setmana es converteixen en jornades de vi i roses, lluint el Pegaso descapotable de Toño Trevijano i l'escultural veneçolana Cuqui, també bastant descapotable. És l'època en què coneix la comtessa Olghina Robiland. Mantindran un apassionat idil·li que durarà més de tres anys i omplirà pàgines a diaris i revistes. Conserva, però, la relació amb Maria Gabriela i fins i tot té una fotografia seva presidint la tauleta de nit, foto que desapareix quan el duc de la Torre, director de l'Acadèmia, li ho recomana. «No sea que el Caudillo se disgustara si viniera a visitar la academia.» Franco no veia amb bons ulls la relació amb la filla d'un Savoia «con fama de homosexual». Entre savoies i olghines, l'estada al Juan Sebastián Elcano va donar per un sonat afer amb una ballarina brasilera, relació que es va prolongar amb l'enviament d'unes desenes de cartes, fent servir la representació diplomàtica a Rio. Juanito s'estranyava molt de no rebre'n contesta, després de la fogositat de les primeres sessions, fins que un dia va ser

cridat a El Pardo. «Basta ya de aventuras», va dir Franco. I va posar sobre la taula el feix de cartes d'amor. Les interceptava l'ambaixador espanyol. Això d'escriure li portaria un disgust molt més famós, que va acabar amb l'obra amatòria publicada, després d'una rocambolesca història que va fer córrer influències i diners. La relació amb la comtessa italiana va generar un reguitzell de cartes: «Esta noche en mi cama he pensado que estaba besándote, pero me he dado cuenta que no eras tú, sino una simple almohada, arrugada y con mal olor...»(març 1957) «Te quiero más que a nadie ahora mismo, pero comprendo, y además es mi obligación, que no puedo casarme contigo y por eso tengo que pensar en otra.» (maig 1957) L'any 1986 la Robiland va intentar vendre a Jaime Peñafiel 47 cartes, escrites entre 1956 i 1960. Espantat pel que li venia, i ben relacionat amb la monarquia, Peñafiel es posa en contacte amb Fernández Campo. Evitar-ne la publicació va costar vuit milions de pessetes a la Casa Reial. Amb tot, la italiana se n'havia guardat còpies i les va vendre a Oggi i Interviú -es diu que per 25 milions de pessetes-, que les van fer públiques. Però el moment pitjor va ser el 1991, quan Olghina Robiland va publicar unes escandaloses memòries amb el títol de Sangre azul (en versió espanyola Reina de corazones de Grijalbo, 1993), on explicava detalls molt més sucosos. La relació ha tingut un punt fosc que la comtessa italiana tampoc no ha aclarit: la paternitat de Paola Robiland, nascuda a final del 1959 de pare desconegut. La revista italiana Oggi publicava, l'any 1988, un ampli reportatge, amb fotografia inclosa. Atribuïa al rei la paternitat. Deien que Olghina rebia diners de La Zarzuela per al manteniment de la filla, i ho avalaven amb la fotocòpia d'un xec signat pel rei. Fernández Campo va justificar el xec com una quantitat enviada pel rei a una amiga de qui sap que està en dificultats econòmiques. Olghina nega qualsevol relació amb la filtració de la notícia sobre Paola, però no aclareix l'entramat. Queda un interrogant que per a molts és més que una realitat. Al seu moment, els pares de la comtessa, Carlo di Robiland i Carolina de Kent, es van enfrontar a la filla amb la coartada de protegir el futur de la néta. Els tribunals, l'any 1962, van atorgar la custòdia de Paola als avis. Avui, Paola viu als Estats Units. És professora universitària i no vol saber res de la família. Tornem a final dels cinquanta. Juanito no escarmenta. El seient del darrere del seu Volkswagen podria explicar moltes històries. Era el cotxe que utilitzava per als desplaçaments curts i per a les fogositats. La llarga relació amb Maria Gabriela de Savoia arriba a la fi i les passions amoroses de qui anava perdent el diminutiu d'infància se centren en una ballarina de flamenc, La Chunga, pur temperament apassionat, que deixa entreveure la relació als mitjans de comunicació. Al llindar dels vint-i-cinc anys, ha de fer front a la responsabilitat històrica i cercar una solució «políticament correcta» al futur familiar. És necessari donar serietat a la corona, evitar andanades dels falangistes antimonàrquics i posar fi a les suspicàcies del Caudillo, que havia donat ordres al comte de Ruiseñada. «Cultive usted a Alfonso (de Borbón Dampierre), porque si el hijo nos sale rana, como ha salido el padre, habrá de pensar en él para la sucesión.» I algú recorda les aficions celestinesques de la reina Frederica de Grècia, preocupada per col·locar les seves filles. Joan Carles i Sofia s'havien conegut l'agost de 1954. La reina Frederica havia organitzat, al vaixell Agamèmon, un creuer per la costa grega perquè els joves membres de les cases reials en coneguessin les meravelles i, durant 13 dies, intimessin. Però no passen de la coneixença. Ho diu Sofia, anys després: «Era muy divertido y bromista, un gamberro... pero personalmente, entre los dos no hubo nada de nada; no me sacó a bailar ni siquiera una vez.» L'altre amor de Sofia El 1958 coincideixen al castell alemany d'Althausen, al casament d'una filla dels ducs de Württemberg. Aquesta vegada van ballar, però res més. Sofia mantenia un romanç amb Harald de Noruega, relació que es va allargar dos anys i que va fer que Olav de Noruega i Pau de Grècia preparessin el compromís -el rei grec va tramitar la demanda de 50 milions de francs antics al parlament, com a dot-. Tot va anar en orris quan els grecs es van assabentar que Harald posava les banyes a Sofia -quina premonició!!- amb Sònia Haraldsen, filla d'una camissera d'Oslo. Al juny del 1960 els dos prínceps són a bastament fotografiats fent-se carantines a Londres. De cop Harald torna a Oslo, sense acomiadar-se. Discuteix amb el rei Olav, i deixa clar que continuarà la relació amb la Haraldsen i que es casarà per amor. La possible parella reial es desfà i el príncep noruec aconseguirà sis anys després casar-se amb una noia que no pertany a la noblesa. L'escenari és a punt. La princesa grega necessita consol i el príncep espanyol acaba de saber que ha vingut

al món una Paola de pare desconegut. La Setmana de Vela dels Jocs Olímpics de Roma congrega a Nàpols les famílies reials grega i espanyola. La reina Frederica convida els comtes de Barcelona a un sopar al vaixell Polemistis i, en una nit memorable, Joan Carles i Sofia es reconforten mútuament, fins al punt que la grega s'emporta el Borbó al bany i es tanca amb ell: el príncep, que s'havia deixat bigotis, en surt rasurat. «Le hice sentar -explicarà temps després la Reina-, le puse la toalla encima, como en las barberías. Cogí una maquinilla. Le levanté la nariz y se lo afeitó. Él... se dejó.» Ningú més era a la cambra de bany i no hi ha cap altra veu que pugui explicar si darrere la porta va caure alguna cosa més que el bigoti. Aquell estiu, la família grega fa vacances a Escòcia. Sofia rep una postal de Madrid: «Querida Sofi: Pienso muchas veces en ti ¡Qué bien lo pasamos! ¿Cuándo volveremos a vernos? Te recuerdo mucho. Besos. Abrazos. Y mucho amor. Juan Carlos.» De la postal a una estada borbònica a Grècia hi va anar molt poc i Frederica va tenir molt clar que aquesta vegada no deixaria escapar l'oportunitat. «La familia presionaba tanto que casi se estropea todo», va declarar Sofia. Bernardo Alonso, un amic íntim, va acompanyar Joan Carles a notificar-ho a Don Joan i aquest va abraçar el fill, com no ho havia fet des de la mort d'Alfons. El pare va estar molt content, i no pas perquè tingués en molta consideració la reialesa grega. Va intuir que la notícia no seria del gust de Franco -família de religió ortodoxa i pare maçó-. Don Joan es va reservar el dret de comunicar-ho al Caudillo i ho va fer mentre el general era de pesca amb l'Azor. Quan Franco va escoltar telefònicament la notícia va estar un parell de minuts sense articular paraula i, a l'altre cantó del fil, Don Joan va gaudir enormement. El 13 de setembre, a l'hotel Beau Rivage de Lausana, presidits per la reina Victòria Eugènia, es va anunciar el compromís. El Vaticà ha d'articular una sortida vàlida a una cerimònia entre una casa reial catòlica romana i una d'ortodoxa i el govern grec torna a debatre el dot de la núvia. La reina Frederica remena totes les cireres. Els prínceps fan escapades a Alemanya per festejar, sota l'atenta mirada de Juan Castañón de Mena, cap de la casa militar i autèntica carrabina de la parella. El 14 de maig de 1962 es casen, a Atenes. Després, un llarg viatge de nuvis els porta per mig món, a saludar les principals cases reials i els governants més poderosos. El febrer de l'any següent es van instal·lar a Madrid, a La Zarzuela, a prop d'El Pardo. Es va crear la Casa del Príncep, dirigida pel duc d'Alburquerque, que aviat va ser substituït pel duet format pel marquès de Mondéjar i Alfonso Armada. Tot semblava destinat a dir que els prínceps van ser feliços i van menjar anissos, però no havia de transcórrer un any sense que comencessin a aparèixer a la premsa -estrangera, naturalment- les desavinences. Amb tot, Sofia va adquirir fama de ser una molt bona professional i Joan Carles va anar consolidant-se com un excel·lent Borbó. Els romanços de joventut eren lluny. En començaven d'altres.

L'ambaixador espanyol a Rio interceptava cartes d'amor de Joan Carles a una brasilera i les entregava a Franco